

ПУИЛ, ПРИНЦЪТ НА ДЪВЕД

Част 1 от „Мабиногион“

Превод от английски: Саркис Асланян, 1985

chitanka.info

В онези времена над седемте области на Дъвед властвуваше Пуил, принцът дъведски. Веднъж, когато беше отседнал в замъка Арберт — първия сред дворците му, — го обзе силно желание да тръгне на лов. Местността, която избра за ловуване, се наричаше Глин Кийх. И той тръгна от Арберт същата вечер и стигна до Пен Луин Диъруя, където остана да ноцува. На другия ден още в ранни зори потегли на път и щом стигна Глин Кийх, пусна кучетата в гората. И като наду своя рог, за да възвести началото на лова, се впусна след тях и скоро се отлъчи от свитата си. По едно време, докато се вслушваше в лая на своята сюррия хрътки, до ушите му стигна непривичният лай на чужда сюррия, която идеше срещу неговата.

Не след дълго пред погледа му се откри широка равна поляна и в момента, в който неговите хрътки стигнаха до нея, отсреща се появи един елен, гонен по петите от чуждите кучета. Към средата на поляната те го застигнаха и повалиха на земята. Но той изобщо не спря поглед върху елена, а се прехласна по тези кучета — никога през живота си не бе виждал хрътки с такава чудна козина. На цвят бяха блестящо, ослепително бели, а ушите им — червени. Козината — толкова бяла, ушите — толкова червени, та чак светеха. Когато настигна кучетата си, той прогони онези, които бяха повалили елена, и насъска своите по падналия дивеч.

Още докато насъскваше кучетата си, Пуил забеляза, че зад другата сюррия хрътки се задава един конник на грамаден сив петнист кон; на врата му висеше ловджийски рог, а ловната му премяна беше от сивкавокафяв вълнен плат. Конникът се приближи до него и му рече:

— Зная кой си, принце, но не ще те поздравя.

— Нима твоят сан е тъй висок, че не съм достоен за поздрава ти?
— каза Пуил.

— Ей богу — каза той, — не моят възвишен сан ме възпира, а друго.

— А каква е причината тогава? — попита го той.

— Бог ми е свидетел — отвърна онзи, — твоята собствена низост и непочтеност са причината.

— Но каква низост съм сторил, страннико? Кога съм бил непочтен?

— Че има ли на света — рече той — по-голяма низост от тази да видиш как чужди хрътки поваят елена и да ги прогониш, за да

насъскаш своите по него? Това не е ли непочтена постъпка? С мъст сега не ще те плаша — продължи той, — но бог ми е свидетел, ще ти върна за подлостта и това ще ти струва по-скъпо и от сто елена.

— Щом съм ти сторил зло, страннико — каза той, — ще го поправа и ще заслужи твоето приятелство.

— А как мислиш да го поправиш? — попита той.

— Както санът ти повелява. Но още не зная кой си.

— Коронован крал съм на земите, отдето ида.

— Добре дошъл, кралю — рече Пуил, — а от кои земи идеш?

— От Анун — отговори той. — Аз съм Араун, кралят на Анун.

— Кажи ми, кралю, как мога да спечеля приятелството ти? — запита го той.

— Ето как — отвърна Араун. — С крал Хавгън, повелителя на земите отвъд пределите на моето кралство, сме във вечна бран. Като ме отървеш от неговия гнет, а това не ще те никак затрудни, ще заслужиш моето приятелство и уважение.

— Готов съм туй да сторя — каза той, — ти само ме научи как да постъпя.

— Ето какво ще направиш — каза той. — Първом с теб ще се побратимим. След това ще отидеш в Анун вместо мен. Ще приемеш моя образ и по нищо не ще се отличаващ от мене, затова никой сановник, ни царедворец или който и да е от моята свита не ще се догади, че си заел моето място. А всяка нощ при тебе ще спи най-прелестната красавица, която някога си виждал. В Анун ще останеш една година — продължи той — и точно след една година и един ден ще дойдеш тук, на това място, да се срещнеш с мене.

— Тъй да бъде — каза Пуил. — Но и цяла година да престоя там, как ще открия човека, за когото ми говориш?

— Точно след година сме се клели да се срещнем в бой до брода. Ти ще се явиш там вместо мене. Но помни — ще трябва да му нанесеш един-единствен удар само — така ще го погубиш. И както и да те моли и уговаря да го доубиеш, не ще го слушаш. Защото всеки път, когато нажален съм го удрял пак, той винаги е възкръсвал и още на другия ден се е връщал, за да ме нападне с нови сили.

— Това разбрах — рече Пуил. — Но кажи, какво ще стане с моето кралство през това време?

— Вместо тебе аз ще отида там. И ще направя тъй — каза Араун, — че ни един човек в цялото кралство да не разбере, че съм заел мястото ти.

— Тъй да бъде — каза Пуил, — а сега да тръгвам на път.

— Не ще срещнеш ни една трудност по пътя си и никаква опасност не ще те заплашва, докато стигнеш до моите владения — аз сам ще тръгна с тебе и ще те изпроводя дотам.

И той го съпроводи до Анун, и когато се показаха първите къщи на града, в който се издигаше кралският замък, му рече:

— Ето че стигнахме. Сега ти ще властвуваш над моя двор и кралство. Върви смело напред. Никой не ще се усъмни в тебе — ще си помислят, че от лов се връща законният им крал. С порядките в двора лесно ще свикнеш.

Пуил се отправи към замъка и влезе вътре. Пред него се откриха разкошни, богато наредени зали и покои, великолепието на които нямаше равно по света. Влезе в една от залите, за да си изуе ботушите. Веднага се завтекоха царедворци и сановници и го приветствуваха най-почтително. Изуха му ботушите, двама рицари му свалиха дрехите за ловуване и го премениха със златовезани копринени одежди. След това започнаха приготовления за пира и когато всичко беше готово, в залата влязоха рицарите и кралската свита, всички до един в прекрасни дрехи и доспехи. С тях беше и кралицата — най-прелестната жена, която някога бе виждал — облечена с блестяща премяна от златовезана коприна. След като се измиха, всички се отправиха към трапезата и заеха местата си: от едната му страна седна кралицата, а от другата — първият сановник на двора, предположи той.

И той поведе разговор с кралицата. Оказа се, че е истинско удоволствие да се разговаря с нея, защото беше най-непресторената, най-благодарна и сладкодумна жена, която някога бе срещал. И тъй мина денят — в ядене и пиене, песни и веселие. И в никой друг кралски двор не бе виждал такова обилие от отбрани ястия и питиета, и толкова много златни блюда; а кралските накити нямаха равни на себе си.

Най-сетне дойде време за сън и двамата с кралицата се оттеглиха в покоите си. Още щом си легнаха, той се обърна на една страна и й даде гръб, и до сутринта не размени ни една дума с нея. На другия ден отново бяха най-нежни и ласкави един към друг. Но колкото и

сърдечни да бяха отношенията им денем, ни една нощ през тази година не се отличавахе от първата.

Годината прекара в лов и веселие, песни и пиршества и дружески разговори с верни другари. И настъпи дългоочакваната нощ на двубоя. Че трябва да се срещнат в смъртен бой, не бе забравил и кралят, който владееше земите отвъд пределите на неговото кралство. И той пристигна на уреченото място, и с него бяха благородниците от неговото кралство. И в момента, в който стигна до брода, един конник се изправи на стремената и извика:

— Славни рицари, чуйте какво ще ви кажа! В двубой се срещат двама крале. Те застават гърди срещу гърди, защото всеки от тях се стреми да завладее земите и владенията на другия. Затуй предлагам всички да се отстраним и да ги оставим сами да решат спора помежду си.

В този момент двамата крале тръгнаха един срещу друг и се срещнаха на сред брода. И още при първия сблъсък Арауновият наместник удари Хавгън право по щита, и той се преломи на две, и острието прониза ризницата му. Смъртно раненият Хавгън се преметна от седлото и падна на земята на разстояние цяло копие и лакът отгоре зад коня си.

— Искам да те питам, кралю — каза Хавгън, — с какво право ме погубваш? Та аз не съм дошъл при тебе да обсебя нещо твое и няма причина да ме убиваш. Но щом ти е нужна моята смърт — каза той, — по-скоро, ради бога, ме доубий!

— Не, това не ще сторя — каза Пуил. — Втори път не ще те ударя, защото знам, че ще се кая след това. Затуй помоли друг да сложи край на живота ти.

— Верни мои рицари — каза Хавгън, — отнесете ме оттук. Види се, удари последният ми час. Повече не ще ви водя в бой.

— Рицари мои — обърна се към тях Арауновият наместник, — поучете се от това, което видяхме, и решете кои от вас ще приемат моята власт.

— Господарю — казаха рицарите, — всички до един ще ти се подчиним, защото в Анун друг крал освен тебе вече няма.

— Тъй е — каза той. — И знайте: който драговошно склони глава, ще бъде добре дошъл при мене, а който зло замисля — с меча ще го вразумя.

След това всички рицари му се заклеха във вяност и той се захвана да усмирява новите си владения, и до пладне на другия ден наложи властта си над двете кралства. Като свърши това, веднага тръгна на път за мястото на срещата в Глин Кийх.

Когато пристигна на уреченото място, Араун, кралят на Анун, вече го очакваше. След като се поздравиха, Араун каза:

— Вече научих за достойните ти дела, приятелю, и нека бог те награди за всичко.

— Да, мисля, че заслужих приятелството ти — каза той. — Като се завърнеш в своето кралство, ще видиш, че съм изпълнил това, което искаше от мене.

— Никога не ще забравя това, което направи за мене — каза той.

След това Араун възвърна на Пуил, принца на Дъвед, истинския му образ и сам той прие своя собствен образ. Тогава Араун се отправи към своя замък в Анун и много се възрадва, когато видя своята свита и рицарите си, защото цяла година не бе ги виждал. Но тъй като те самите дори и не подозираха за неговото отсъствие, завръщането му не им се стори никак странно. Деня прекара в радост и веселие, и в разговори с жена си и благородниците. Беше вече късна вечер, когато умората надделя над желанието да се веселят и всички се отправиха към покоите си.

Той легна на брачното ложе и жена му го последва. След като първо размениха няколко нежни думи, той приласка жена си и я дари с любов и съпругеска обич. А тя, забравила що е мъжка ласка, се умисли. „О, господи — каза си тя, — каква ли ще е причината цяла година да ме отбягва, щом си легнем? А тази вечер е тъй различен!“ И още дълго лежа умислена, и когато той се пробуди и направи опит да я заговори, тя не му отвърна. Отново я заговори, но тя продължи да мълчи.

— Защо не ми отвърщаш? — запита я той.

— Ще ти кажа — рече тя. — Защото цяла година и две думи не сме разменили на това ложе.

— Не може да бъде — каза той. — Сигурно си забравила.

— Кълна се в честта си — каза тя, — че до снощи в продължение на година ни веднъж не ме заговори, ни веднъж не ме приласка с любов — та ти дори и лицето си не обръщаше към мене, камо ли нещо повече да е имало.

Като чу това и той се замисли. „Слава тебе господи, каза си той, едва сега разбирам, че съм си намерил най-верен и предан другар.“ А на жена си каза:

— Не ме вини, скъпа моя. Кълна се в бога, че до снощи в продължение на една година нито съм спал до тебе, нито дори съм лягал на това ложе.

И тогава той й разправи всичко, което се бе случило с него.

— Не ще съмнение — каза тя, — че крепка дружба те свързва с твоя приятел, щом и на плътските съблазни устоя, и на дадената дума не измени.

— И аз си помислих същото, когато преди малко се умълчах — каза той.

— Да, има над какво да се замисли човек — каза тя.

През това време Пуил, принцът на Дъвед, също се завърна във владенията си. Извика при себе си благородниците на кралството и започна да ги разпитва какво мислят за управлението му през изминалата година и дали в сравнение с преди са по-доволни от него.

— Господарю — отвърнаха те, — никога не си бил по-мъдър, никога не си бил по-обичан, никога не си бил по-щедър към нас и никога управлението ти не е било тъй честито, както беше през тази година.

— Но не на мене трябва да благодарите — каза той, — а на онзи, който беше тук сред вас. А сега чуйте какво ми се случи, така както си беше.

И Пуил им разказа всичко от игла до конец.

— Господарю — казаха те, — трябва да благодариш богу, че имаш такъв другар. И вярваме, че и занапред все тъй като него ще ни управляваш.

— Съгласен съм — отвърна Пуил.

И оттогаз насетне дружбата между двамата крале укрепваше с всеки изминат ден и те често си разменяха коне, хрътки и соколи, а и други ценни дарове, като всеки се стремеше да достави радост на другия. И по причина на едногодишното си пребиваване в Анун, където помнеха с добро неговото управление, а също и поради това, че със своята сила и юначност бе обединил в едно двете кралства, все по-рядко го наричаха Пуил, принца на Дъвед, и започнаха да го именуват Пуил, властелина на Анун.

Веднъж, когато беше отседнал в кралския замък Арберт, той покани на богат пир многобройните си гости и първите люде на кралството. След като ядоха и пиха до насита, Пуил стана от трапезата и пожела да се поразходи. Близо до замъка се издигаше един хълм, наречен Горсед Арберт, и той тръгна нататък.

— Господарю — рече му един от царедворците, — този хълм е омагьосан. Ако човек с кралски сан поседне на върха му, ще му се случи едно от следните две неща: или ще бъде нападат и ранен, или ще види някое чудо.

— От бой и рани не се боя, щом съм с моите верни рицари. А що се отнася до другото — каза той, — какво пък, ще ми се да видя едно чудо. Тъй че с удоволствие ще ида да поседна на този хълм.

И без повече да се бави, той тръгна нататък, последван от своята свита. Тъкмо се канеха да седнат, и по пътя, който минаваше покрай хълма, се зададе една жена, облечена с дрехи от златоткана коприна, на едър млечнобял жребец. Конят се движеше — както им се стори — с бавен, равен ход и вече се изравняваше с хълма.

— Има ли някой сред вас — попита ги Пуил, — който да знае коя е тази жена?

— Не я познаваме, господарю — отвърнаха те.

— Нека един от вас отиде да я пресрещне и попита как се казва.

Един от свитата тръгна веднага, но докато слезе на пътя, тя беше отминала. Забърза след нея и се опита да я догони, но колкото и бързо да го носеха краката, тя все повече се отдалечаваше от него. И когато се увери, че не ще може да я настигне, се върна при Пуил и му каза:

— Без кон, господарю, никой не може да я настигне.

— Щом е тъй — каза Пуил, — върви в замъка, вземи най-бързоногия жребец и тръгни след нея.

Той веднага изпълни заповедта и препусна след жената. Като излезе на широкото равно поле, пришпори коня и го подкара още по-бързо; но колкото по-дълбоко забиваше шпорите, толкова по-се отдалечаваше тя от него. При това нейният кон сякаш изобщо не усили ход. Скоро конят му се запъхтя и когато усети, че губи сили и съвсем изостава, той реши да се върне при Пуил.

— Господарю — каза му той, — излишно е да се опитваме да настигнем тази жена. Не зная в кралството да има по-бърз жребец от този, но и с него никога нямаше да я догоня.

— Да, наистина — каза Пуил, — тук се крие вълшебна сила. Да се върнем в замъка.

Върнаха се в замъка и прекараха някак този ден. Мина и другата сутрин и стана време за обяд. След като ядоха и пиха до насита, Пуил каза:

— А сега, също като вчера, да се качим на хълма. А ти — обърна се той към един от младите придворни — върви да изведеш най-бързоногия кон, който си виждал да препуска по полята.

Младежът изпълни заръката му. След това се отправиха към хълма и поведоха коня със себе си. Тъкмо се канеха да седнат, когато видяха, че по пътя се задава ездачката на същия кон и облечена със същите дрехи.

— Ето я! — извика Пуил. — Иде вчерашната жена. А ти, момко — каза той, — бъди готов да я последваш и разбереш коя е тя.

— Ще изпълня волята ти, господарю — каза той.

В този момент ездачката се изравни с тях. Младежът скочи на седлото, но още преди да възседне коня, тя го отмина и разстоянието между тях започна постепенно да нараства. При това не личеше тя да се движи по-бързо от предния ден. Затова той подкара коня си в равнин, като си мислеше, че и без да бърза, лесно ще я настигне. Но видя, че се е излъгал. Отпусна поводите, но и така не можа да се приближи до нея — сякаш конят му се движеше с една и съща бавна крачка. И колкото повече го пришпорваше, толкова повече ездачката се отдалечаваше, макар че конят ѝ изобщо не ускори ход. И като видя, че е излишно да се опитва да я настигне, се върна там, където го чакаше Пуил.

— Господарю — каза той, — препусках с всички сили, но сам видя — не успях да я догоня.

— Да, видях — каза той, — никой не може да я настигне. Но съм сигурен — добави той, — че тя имаше за цел да се срещне с някого тук и само нашата намеса ѝ попречи. А сега да вървим.

Върнаха се в замъка и прекараха вечерта в песни и веселие, и всички си легнаха доволни и щастливи. На другата сутрин убиваха времето си и с нетърпение брояха часовете до обяд. След като се нахраниха, Пуил каза:

— Тука ли са всички, които вчера и онзи ден бяха с мене на хълма?

— Тука сме, господарю — отвърнаха те.

— Решил съм и днес да отидем там — каза им той. — А ти — обърна се той към своя коняр — оседлай добре коня ми и го изведи на пътя. Донеси ми също шпорите.

Конярят изпълни заръката. Отидоха на хълма и седнаха да чакат. Не мина много време и видяха по пътя да се задава същата ездачка в познатата премяна. Движеше се също така бавно, както и в предишните дни.

— Ето я, момче, идва. Дай ми коня! — извика Пуил и скочи на седлото.

И в момента, в който го възседна, тя мина край него. Последва я и силният, буен кон без подкана вихром се понесе след нея. Очакваше, че на втория-третия завой ще я застигне, но разстоянието помежду им никак не намаляваше. Пришпори коня и той вече летеше, но скоро му стана ясно, че колкото и да се сили, не ще може да я догони.

Тогава Пуил се провикна:

— Спри се, която и да си ти! В името на всичко свято те заклевам, изчакай ме!

— На драго сърце ще спра — каза тя, — а и за коня ти щеше да е по-добре, ако по-отрано ме бе замолил.

Девојката се спря да го изчака и когато той се приближи, отметна качулката, която скриваше лицето ѝ, и се загледа в него.

— Откъде идеш — запита я той — и накъде си се запътила?

— По моя работа съм тръгнала — отвърна тя — и много се радвам да те видя.

— Бъди добре дошла в моето кралство! — приветствува я той.

После спря поглед върху нея и си каза, че по лице всички жени и девојки, които беше виждал досега, грознееха пред нея.

— Ще ми кажеш ли, красавице — попита я той, — какво те води насам?

— Бога ми, ще ти кажа — отвърна тя. — Най-вече тебе исках да видя.

— Много ми е драго — каза Пуил, — че тази е причината да бъдеш тук сега. А ще ми кажеш ли коя си?

— Да, кралю, ще кажа. Аз съм Рианон, дъщеря на Хевайд Стари. Дойдох при теб, кралю, защото ме насилват да се омъжа за нелюбим човек. Но аз не го желая, защото теб обичам и ако ти ме искаш за жена, не ще се омъжа за него. И за да чуя твоя отговор съм тука.

— Ето какво ще ти отговоря — каза Пуил. — Ако трябва да избирам от всички девойки на света, кълна се в бога, пак тебе ще взема за жена.

— Щом и ти това желаяш, да решим кога — преди да са ме дали на друг — ще дойдеш да ме искаш за жена.

— Колкото по-скоро, толкова по-добре — каза той. — Ти само кажи къде да дойда.

— Щом е тъй, кралю, точно след година ще те чакам в замъка на Хевайд, където ще дам пир в твоя чест.

— Както казваш, тъй ще бъде — рече той.

— А сега сбогом, кралю. Трябва вече да си ходя. И помни, че дума си ми дал!

Те се разделиха и той се върна при царедворците и рицарите, които го очакваха на хълма. На всички въпроси за девойката отговаряше уклончиво и щом станеше дума за нея, заговорваше за нещо друго.

Мина една година и настъпи уреченият ден. Към двора на Хевайд Стари с Пуил тръгнаха и стотина рицари. Когато пристигна, го посрещнаха най-радушно. Събрали се бяха много гости и радостта на всички бе голяма. Залите на замъка бяха празнично украсени и подготвени за тържествения пир в негова чест. Сложиха трапезата и всички се отправиха към нея. Ето как се настаняха: от едната страна на Пуил седна Хевайд Стари, а от другата — Рианон. Нататък всеки зае място според своя сан.

Започна веселбата. Ядоха и пиха и весело разговаряха. В разгара на пиршеството в залата влезе висок, строен момък с кестенява коса и царствена осанка, облечен с дрехи от златовезана коприна. Пристъпи до Пуил и неговите другари и ги поздрави най-почтително.

— Добре дошъл, приятелю — каза Пуил. — Заповядай на трапезата.

— Не мога да приема поканата — каза той. — Идвам като просител и първо искам да чуеш молбата ми.

— Добре, ще те изслушам — каза Пуил.

— Дошъл съм да те моля за един дар, кралю — каза той.

— Каквото и да поискаш, стига да е в моя власт, ще го имаш.

— Горко ни! — извика Рианон. — Как можа да дадеш такова обещание!

— Късно е да го кориш — каза ѝ момъкът. — Той вече даде дума пред толкова благородни люде.

— Друже — каза Пуил, — кажи ми какво искаш.

— Жената, която обичам повече от всичко на света, тази нощ ще стане твоя. Нея съм дошъл да искам от тебе. А този пир и приготовленията за сватбената нощ ще бъдат в моя чест.

Пуил онемя, защото не знаеше какво да отговори.

— Колкото и да мълчиш сега — полза няма — каза Рианон. — Надали ще се намери по-лекоμισлен човек от тебе. Така глупаво да те измамят!

— Та аз не знаех кой е той — каза Пуил.

— Този е човекът — каза тя, — на когото искаха да ме дадат против волята ми — Гуаул, син на Клийд, който има обширни владения и силна войска. Тъй като вече дума си му дал, за да не се покриеш с безчестие, му кажи, че мене може да получи в дар.

— Как можеш да искаш от мене да те дам на друг? Никога не ще се съглася на такова нещо!

— Ти му кажи, че ме даваш, а аз ще направя така, че да не получи това, което иска.

— И как ще стане това? — попита Пуил.

— Ще ти дам една малка торба — каза тя, — а ти я пази като очите си. Той иска и пира, и приготовленията да бъдат в негова чест. Но с тях ти не разполагаш — аз давам този пир на твоите рицари и на свитата ти. Така И ще му отговориш. А за сватбената нощ с мене — продължи тя — ще му насроча среща чак след година. Точно след една година и ти ще дойдеш с дружината си от стотина рицари, и ще се скриеш в градината отсреща. Ще вземеш и торбичката със себе си. И когато пирът е в разгара си, ще се появиш предрешен като дрипав просяк, с торбичката в ръка. Нищо няма да поискаш, само ще помолиш да ги напълнят торбата с храна. А аз ще направя така — каза тя, — че дори и ако в нея сложат всичкото ядене и пиене на земите ти, тя да си бъде все така празна. Като види, че колкото и да я пълнят, по-пълна тя не става, Гуаул ще те попита: „Няма ли най-сетне да се напълни тази

торба?“ Ще му отговориш: "Няма да се напълни, докато законен владетел на големи земи не натъпче храната в торбата и каже: „Стига вече! Тук има достатъчно храна.“ А аз ще го накарам да стане и сам да натъпче храната в торбата. Като стъпи в нея, така ще я заметнеш, че и главата му да влезе вътре. Тогава бързо затегни връзките и ги завържи на възел. На врата ти трябва да виси един голям ловджийски рог и когато го вържеш здраво в торбата, затръби с все сила. Това ще бъде знак за твоите рицари, които, щом чуят твоя зов, трябва мигом да се впуснат към замъка.

— Кралю — обади се Гуаул, — крайно време е да получа отговор на молбата си.

— Това, което е в моя власт и мога да ти дам, ще го имаш — каза Пуил.

— А що се отнася до пира и приготвленията, които се правят — добави Рианон, — те са за гостите от Дъвед, друже, за рицарите и царедворците, които днес са тука. И не позволявам никой да заеме мястото им. Но точно след година, друже, в твоя чест ще дам пир в този двор и ще бъда твоя.

Гуаул се върна в своите владения, а Пуил — в Дъвед. Мина година. Настъпи денят, определен за пира в двора на Хевайд Стари. Гуаул, син на Клийд, пристигна в замъка и беше посрещнат най-радушно. А Пуил, владетелят на Анун, се скри в градината със своите рицари, както му бе заръчала Рианон, като носеше със себе си и торбичката. Преоблече се в груби, вехти дрехи, а на краката си обу големи стари ботуши. Когато разбра, че е настъпил часът за веселбата, той се отправи към замъка. Влезе в пиршествената зала и най-почтително поздрави Гуаул, син на Клийд, и благородниците от свитата му.

— Господ да те поживи — отвърна му Гуаул — и добре си ни дошъл.

— И на тебе, господарю, бог добро да дава — каза Пуил. — Идвам тук с една молба.

— Да чуя молбата ти — каза той. — Ако ще искаш нещо в разумни граници, на драго сърце ще ти го дам.

— Не искам много, господарю. Нуждата при теб ме води. Ще те моля да напълниш тази торбица с храна.

— Да, скромни си — каза Гуаул — и ще получиш това, което искаш. Донесете му храна — разпореди се той.

Мнозина придворни се надигнаха и започнаха да пълнят торбата. Но каквото и да слагаха в нея, тя си оставаше все тъй празна.

— Няма ли най-сетне да се напълни тази торба, друже? — каза Гуаул.

— Бог ми е свидетел — отвърна Пуил, — колкото и да я пълните, все ще е празна, докато законен господар на обширни земи и владения не стъпи в торбата и натъпче храната с краката си, след което да каже: „Стига толкоз, торбата е пълна.“

— Доблестни рицарю — каза Рианон на Гуаул, син на Клийд, — на тебе най-подобават това да сториш.

— Веднага ставам — каза той и отиде до торбата и стъпи в нея.

А Пуил така я заметна, че Гуаул цял влезе в нея, и тогава здраво затегна връзките и ги завърза на възел. След това затръби със своя рог и рицарите му се втурнаха в замъка, хванаха всички воители на Гуаул и ги затвориха под стража. Едва сега Пуил захвърли вехтите окъсани дрехи, с които се бе предрешил. А рицарите му, като влизаха в залата, пристъпваха до торбата, удряха по нея и питаха:

— Какво има тука?

— Един борсук — отвръщаха другите.

Дълго се забавляваха по този начин — с крак или с тояга, всеки свари да удари по нея. Стана хубава игра. Новодошлите питаха как се казва тази игра и им отговаряха: „Играем на бърхти борсука.“ И така се сложи началото на тази игра.

— Чуй ме, господарю — обади се онзи от торбата. — Мигар заслужавам такава смърт — в торба да загина!

— Кралю — каза Хевайд Стари, — прав е човекът. Мисля, че не заслужава така да загине. Редно е да го чуеш.

— Добре, посъветвай ме що да сторя с него — каза Пуил.

— Чуй моя съвет — намеси се Рианон. — Според обичая, сега трябва да раздадеш дарове на просители и трубадури. Нека той стори това вместо тебе — продължи тя — и вземи от него дума, че никога не ще дири отмъщение. Така ще бъде достатъчно наказан.

— Готов съм всичко да приема — извика Гуаул от торбата.

— Добре, съгласен съм, щом тъй ме съветват Хевайд и Рианон. А сега си търси поръчители — каза Пуил.

— Докато освободят хората му, ние ще отговаряме за него — каза Хевайд.

След тези думи го пуснаха от торбата, освободиха и първите му благородници.

— А сега помисли какъв откуп ще искаш от Гуаул — каза му Хевайд, — ние вече сме решили какво да искаме — продължи той и уточни условията си.

— Сега кажи твоите какви са — обърна се Гуаул към Пуил.

— Мене ми е достатъчно това, което Рианон посочи — отвърна той.

Тъй се и споразумяха.

— Господарю — каза Гуаул, — цялото ми тяло е в синини и рани. Позволи ми да се измия и да се върна в своите владения. Тук ще оставя мои благородници, за да изпълнят задълженията, които поех.

— Съгласен съм — каза Пуил, — върви си със здраве.

Гуаул се завърна в земите си. Тогава сложиха нова трапеза за Пуил и неговата свита, а също и за благородниците от двора на Хевайд. Всички се отправиха към залата за пиршеството и заеха местата си от предишната година, ядоха, пиха и се веселиха, докато стана време за сън. Тогава, щастливи и доволни, Пуил и Рианон се оттеглиха в покоите си.

Рано на другата сутрин Рианон каза:

— Господарю, време е да станеш и започнеш да даряваш трубадурите. На днешния ден който и да ти поиска дар, не му отказвай.

— Тъй да бъде — каза Пуил. — И не само днес, а до края на празненствата всеки ще получи дар.

Пуил стана, нареди да се запази тишина и обяви, че е готов да чуе молбите на всички просители и трубадури, и се разпореди как да бъдат удовлетворени желанията на всеки един. Продължиха да пируват и всеки получи каквото искаше. И когато сватбените празненства свършиха, Пуил каза на Хевайд:

— С твое позволение, утре мисля да тръгна на път за Дъвед.

— На добър час — каза Хевайд — и нека господ те закриля по пътя ти. Определи също деня и часа, в който Рианон да те последва.

— Бог ми е свидетел — каза Пуил, — тя ще тръгне с мене.

— Това ли е твоето желание, кралю? — попита Хевайд.

— Да, такава е волята ми — отвърна той.

На другия ден те тръгнаха за Дъвед и когато, пристигнаха в замъка Арберт, в тяхна чест беше устроено празненство. От всички краища на кралството заприиждаха най-видни люде — мъже и жени, за да ги поздравят. И никой не си отиде, без да получи скъп дар от Рианон: кой брошка, кой пръстен, кой драгоценен камък. И царуваха те честито тази година, че и следващата.

Но на третата година благородниците от кралството се затъжиха, че техният господар, когото обичаха като брат, си няма наследник. Помолиха го да се срещне с тях в Преселей.

— Господарю — казаха му те, — знаем, че съвсем не си стар и имаш много години пред себе си, но се страхуваме да не останеш без наследник от сегашната си съпруга. Затова смятаме, че трябва да си вземеш друга жена, която да ти роди деца. Ти няма вечно да живееш — казаха те — и не ще ти позволим да останеш бездетен.

Пуил им рече:

— Не е минало много време, откакто се събрахме с Рианон — може и да ни се усмихне щастие. Дайте ми една година време. Точно след година отново ще се срещнем тука и тогава ще изпълня волята ви.

Така се и уговориха. Преди да мине година, Пуил се сдоби със син. Роди се в Арберт. Същата нощ, когато се роди, в замъка повикаха жени да се грижат за майката и младенца. Жените се унесоха в дрямка; Рианон, майката на детето — също. Доведените в стаята на родилката жени бяха шест. Те бодърствуваха до едно време, но още преди полунощ всички до една заспаха. Събудиха се малко преди първи петли. Щом отвориха очи, потърсиха детето там, където го бяха оставили, но от него нямаше и следа.

— Горко ни! — каза една от жените. — Детето е изчезнало!

— Ами сега — каза друга, — заради детето и живи да ни горят, и със смърт да ни накажат, пак ще ни е малко.

— Боже господи! Какво да правим? — каза една от жените.

— Чуйте какво ще ви посъветвам — каза друга.

— Какво си намислила? — попитаха я всички.

— В замъка има една хрътка с малки. Ще убием няколко кутрета и ще размажем кръв по лицето на Рианон, ще разхвърляме костите

около нея и ще се закълнем, че тя сама е убила сина си. Ако и шестте твърдим едно и също, на нас ще хванат вяра, а не на нея.

И те решиха да постъпят така, както тя ги съветваше.

Призори Рианон се събуди и първите ѝ думи бяха:

— Къде е детето?

— По-добре не питай, господарке — отвърнаха те. — С всички сили се борихме с тебе, за да те удържим — ето, целите сме в синини и рани — но не можахме. Не сме и предполагали, че една жена може да се бие като тебе. Колкото и да се мъчихме, не успяхме да те надвием и ти сама, със собствените си ръце уби своя син. Затуй не го търси от нас.

— Нещастници — каза Рианон, — в името на бога ви заклевам, спрете тези хулни думи. Господ, който всичко вижда, знае, че това не е вярно. И ако от страх лъжете, кълна се, ще ви защитя, ако в нещо сте виновни.

— Ей богу — казаха те, — не ни се ще да пострадаме заради когото и да е на този свят.

— Нещастници — каза тя, — никой нищо не ще ви стори, ако кажете истината.

Но както и да ги умоляваше, каквото и да им обещаваше Рианон, отговорът на жените беше един и същи.

Събуди се Пуил, владетелят на Анун, а също и рицарите, и гостите. Злощастната случка не можеше да остане скрита. Разнесе се по цялата земя и всички най-видни люде чуха за нея. Събраха се и решиха да изпратят свои представители при Пуил, за да го увещават да изгони жена си, щом е извършила такова грозно престъпление. Пуил отговори по следния начин:

— По-рано единствената причина да искате да се разделя с жена си беше, че нямаме деца. Но тя вече ми роди син и аз не ще я изгоня. Ако е сторила грях, нека се покае като грешница.

Тогава Рианон повика за съвет учени и премъдри мъже. И тъй като предпочиташе покаянието пред крамолите с онези жалки създания, тя се съгласи да изтърпи наказанието, което ѝ наложат. Беше решено Рианон да не напуска замъка Арберт в продължение на седем години; задължиха я всеки ден да излиза пред вратите на замъка и да сяда близо до мястото, където спират конниците, и на всеки новопристигнал пътник, който още нищо не беше чул, най-подробно

да разказва какво се беше случило в онази нощ; длъжна беше също да предлага на всеки гост, познат или непознат, ако желае, да го пренесе на гръб в замъка. Но едва ли щеше да се намери някой, който да се съгласи да бъде носен от Рианон.

Така измина близо година.

По това време господар на Гуент Ис Койд беше Тайрнон Турив Лиант и по целия свят нямаше по-добър човек от него. В конюшната си той имаше една кобила и в цялото кралство ни един жребец, ни една кобила не можеше да се мери с нея по хубост. И всяка година, през нощта срещу първия ден на месец май, тя се ожребваше, но какво ставаше с жребчето, къде пропадеше, никой нищо не знаеше. Една вечер Тайрнон каза на жена си:

— Жено, как можем да бъдем такива нехайни стопани! Кобилата ни се жреби всяка година, а ние още едно жребче не сме видели.

— Но какво може да се направи? — попита тя.

— Тази нощ кобилата пак ще се ожреби — каза той — и нека господ ме накаже, ако не узная коя е тази зла сила, която толкова години ни отмъква жребчетата.

След това се разпореди да заведат кобилата в отделна конюшня, а той самият се въоръжи и остана вътре да бди и пази. С настъпването на нощта кобилата роди едно голямо и красиво жребче, което веднага се изправи на крака. Тайрнон отиде да го види и му направи впечатление, че жребчето е много яко. И още докато му се радваше, започна да гърми и да святка и една огромна лапа се провря през прозореца и сграбчи жребчето за гривата. Тайрнон изтегли своя меч и с един удар отсече ръката до лакътя, като отрязаната ръка и жребчето останаха вътре в конюшната. Отново започна да гърми и в същия миг се чу ужасен писък. Тайрнон отвори вратата и се втурна натам, откъдето идваше шумът. Нощта беше тъмна като в рог и нищо не се виждаше. Продължи да тича, но изведнъж се сети, че е оставил вратата отворена, и се върна обратно. А на прага що да види: един младенец в пелени и завивки от златовезана коприна. Като взе детето на ръце, видя, че за пеленаче е доста тежко.

Затвори вратата и отиде в стаята на своята съпруга.

— Спиш ли, жено? — попита той.

— Вече не, господарю — отвърна тя. — Бях задрямала, но като влезе, се събудих.

— Нося ти един младенец, какъвто никога не сме виждали. Искаш ли да си го отгледаме?

— Какъв младенец? Отде го взе? — учуди се тя.

— Чуй какво се случи — каза той и ѝ разправи всичко от начало до край.

— А какви са му дрешките? — попита го тя.

— От златовезана коприна са ушити — каза той.

— На знатни люде ще да е дете. Ще го приема с най-голяма радост. А какво ще кажеш — продължи тя, — ако сговоря жените да разправят, че съм чакала дете?

— Напълно съм съгласен — отвърна Тайрнон.

Тъй и сториха. Кръстиха детето според тогавашния обичай. Нарекоха го Гури Златокосия, защото косата, с която се бе родил, беше жълта като злато. Откърмиха детето в замъка и още преди да навърши година, то ходеше уверено и беше по-едро и от най-едротото тригодишно дете. Кърмиха го още една година и порасна едро като шестгодишно дете. Преди още да напълни четири, момчето се молеше на конярите да ходи само с конете на водопой.

Един ден жената на Тайрнон му каза:

— Господарю, какво стана с жребчето, което спаси онази нощ, когато намери детето?

— Поверих го на конярите и им заповядах добре да се грижат за него.

— Не е ли време — рече тя — да им кажеш да го обзядат и да го подариш на момчето? Мисля, че съдбата е отредила то да бъде за него — щом в една и съща нощ и детето намери, и жребчето спаси.

— Нямам нищо против и ако желаяш, можеш сама да му го подариш.

— Господ да те поживи, господарю — каза тя, — сама ще му го дам.

След като така се уговориха, жената на Тайрнон отиде при конярите и им нареди да полагат още по-големи грижи за коня, и да го обзядат, тъй че още в деня, в който го получи, момчето да може да излезе на езда.

Междувременно до тях стигна вестта за злощастieto на Рианон и нейното покаяние като грешница. Тайрнон внимателно слушаше какво се говори и постоянно разпитваше за подробности, и от всички гости на замъка чуваше все същия тъжен разказ за злата участ, сполетяла Рианон, и за наказанието, което изтърпява. Тайрнон дълго мисли и все по-често спираше поглед върху момчето. Накрая се увери, че никога баща и син не са си приличали повече, отколкото Пуил и момчето. А ликът на Пуил му бе добре познат, защото преди време беше негов васал. И щом се сети каква е истината, започна да го гложде съвестта, че е голям грях чуждо дете при себе си да задържа. И при първа сгода, когато остана насаме с жена си, ѝ рече, че не е редно момчето да остава повече при тях и че не бива да позволят да продължава ужасното наказание на майка му — прекрасната Рианон. А бащата е не друг, а Пуил, владетелят на Анун.

Жена му също се съгласи, че момчето следва да се върне при Пуил.

— И ще бъдем трижди възнаградени — каза тя. — Първо, Рианон ще ни бъде благодарна, че я освобождаваме от несправедливото наказание; второ, Пуил ще ни бъде благодарен, че сме отгледали сина му и сега му го връщаме; и накрая, ако момчето е добродетелно, ще ни тачи като син и цял живот ще ни се отплаща с добри дела.

Тъй и решиха да постъпят.

Още на другия ден Тайрнон се приготви за път и заедно с двама конника и момчето, яхнало подарения му жребец, се отправи към Арберт. Не се мина много време и те стигнаха до замъка. Като приближиха, видяха Рианон да седи пред вратите и когато се изравниха с нея, тя им рече:

— Благородни люде, по-нататък не ходете — сама ще ви пренеса в замъка. Така аз изкупувам греха си, защото със собствените си ръце съм убила своя син.

— О, не, добра жено — каза Тайрнон, — не вярвам някой от нас да иска да го носиш на гръб.

— За другите не знам, но аз не ща — каза момчето.

— Бог ми е свидетел, момчето ми, и ние не щем — каза Тайрнон.

Влязоха в замъка и бяха посрещнати с голяма радост. Там всичко беше готово за пир, тъй като Пуил току-що се бе завърнал от обиколка

на Дъвед. Измиха се и влязоха в пиршествената зала. Пуил ги приветствува най-сърдечно и всички се отпавиха към трапезата. Ето как се настаниха: Тайрнон седна между Пуил и Рианон, двамата му другари — от другата страна на Пуил, а помежду им — момчето. Когато се нахраниха и започна веселбата, поведоха разговор. Тайрнон им разказа най-подробно как е спасил жребчето и намерил младенеца; как с жена си са обявили, че детето е тяхно; и как са го отгледали.

— Ето го твоя син, господарке — каза Тайрнон. — И който е говорил лъжи против теб, е извършил голямо зло. Когато разбрах за мъките ти, много се нажалих и наскърбих. И не вярвам — продължи Тайрнон — да се намери някой тука, който да се усъмни, че това е синът на Пуил.

— Няма място за съмнения — ясно е като бял ден — казаха всички.

— Слава богу, ако това е така, ще бъда избавена от грижите си и вече не ще ме терзае мисълта, че съм убила своя син — каза Рианон.

— Кралице наша — каза Пендаран Дъвед, — хубаво име даде на сина си — Пръдери^[1], мисъл; то му най прилича: Пръдери, син на Пуил, владетел на Анун.

— Да видим дали сегашното му име не му подхожда повече — каза Рианон.

— Вие как го нарекохте? — попита Пендаран Дъвед.

— Името, което му дадохме, е Гури Златокосия.

— Пръдери ще бъде новото му име — каза Пендаран Дъвед.

— Да, справедливо е — каза Пуил — момчето да вземе името си от думата, която майка му изрече, когато чу радостната вест.

Така и решиха.

— Тайрнон — каза Пуил, — господ да ти благодари за това, че до този ден беше като баща на моя син. И негов дълг е, ако е добродетелен, с добро да ти се отплати за всичко.

— Кралю — каза Тайрнон, — няма на света човек, който по да жали за него от жената, която го отгледа като майка. Вярвам, не ще ни забрави, мен и моята съпруга, и всичко онова, което направихме за него.

— Кълна се в бога, ще ви бъда аз закрила — каза Пуил — и докато имам сили, ще браня земите ви като свои. А като порасне, нему по ще подобава да ви брани. А сега, ако сте съгласни, предлагам да го

поверим на грижите на Пендаран Дъвед. И нека всички знатни люде на кралството му бъдат като побратими и побацими.

— Тъй да бъде, кралю — казаха те.

Тогаво момчето беше поверено на Пендаран Дъвед и всички благородници се заклеха вярно да му служат. А Тайрнон Турив Лиант и неговите другари се завърнаха в страната си щастливи и доволни. Преди да си замине, искаха да го дарят с най-красиви драгоценни камъни, с най-хубави коне и отбрани хрътки, но той нищо не пожела да вземе.

И отново заживяха те щастливо в своите владения, а Пръдери, син на Пуил, владетеля на Анун, израсна в Дъвед при най-добри грижи, и стана най-доблестният и прекрасен момък в цялото кралство, ненадминат по ловкост и сила. Минаха години и дългият живот на Пуил достигна своя край, и той се помина от своя смърт.

След него властта пое Пръдери и управлява седемте области на Дъвед щастливо и честито, обичан и почитан от всички. След време завладя трите области на Ъстрад Тъуи, а също и четирите области на Кередигяун, и те бяха наречени седемте области на Сайсилух. След тези завоевания дойде време Пръдери, син на Пуил, владетел на Анун, да си потърси жена. За съпруга си избра Кигва, дъщеря на Гуин Гохою, син на Глою Уалт Лъдан, син на Каснар Уледиг от най-първите родове на този Остров.

С това завършва първата легенда на Мабиногион.

[1] Пръдери: „грижа“ или „мисъл“; Пуил: „разум“. — Б.англ.пр.

↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.